



16.05.2018

Ärende/18

§ 115

Den av ledamoten Emma Kari väckta motionen om avstående från stenkol på Sundholmens kraftverk

HEL 2018-000644 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden beslutade stadsfullmäktige bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Atte Malmström, koncernstyrningschef, telefon: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Emma Kari väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Emma Kari och 27 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors omedelbart utreder möjligheterna att avstå från användningen av stenkol på Sundholmens kraftverk.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen konstaterar att Helen Ab är ett energibolag som i sin helhet är i stadens ägo och vars verksamhetsområde omfattar produktion, upphandling, överföring, distribution och försäljning av energi och underhålls-, planerings- och entreprenadtjänster och annan affärsverksamhet inom energibranschen. Bolaget kan utöva sin affärsverksamhet i dotter- och intressebolag och i samföretag.

Enligt stadsstrategin 2017–2021 förverkligar Helsingfors ett modern klimatansvar. Ett mål i strategin är att Helsingfors är kolneutralt år 2035 och minskar utsläppen med 60 procent före år 2030. Kolneutralitetsmålet definieras på ett sätt som motsvarar allmän praxis i Finland.



Helen Ab har i anknytning till fullmäktigemotionen gett ett utlåtande enligt vilket Helen förbättrar sitt stadsenergisystem, som internationellt har belönats som världens bästa och mest effektiva, med klimatneutralitet som mål. I och med det pågående investeringsprogrammet stängs kraftverket på Hanaholmen före utgången av år 2024, varvid Helens förbrukning av stenkolk halveras. I investeringsprogrammet ingår ett flertal åtgärder för att öka produktionen av förnybar energi och förverkliga decentraliserade produktions- och energieffektivitetslösningar tillsammans med kunderna.

Energiteknologin och -marknaden utvecklas nu snabbt och Helen Ab förutser att det i framtiden kommer att finnas energilösningar som grundar sig på annat än energi som produceras genom förbränning. Utöver de redan pågående åtgärderna utreder Helen Ab olika slags lösningars lämplighet för Helsingfors och deras konkurrensförmåga i fråga om kostnader. Närmaste tidens lösningar är till exempel den planerade ändringen av bergsgrottorna på Blåbärslandet till säsongsförråd för värme och biovärmecentralerna som planeras för Nordsjö, Dammen och Tattarmossen. Produktionsalternativ under utredning som nämns i Helens utlåtande är bland annat geotermisk värme, solvärme, laststyrning inom eltrafiken och vindkraft.

Helen Ab investerar i lågmissionsproduktionen stegvis, med beaktande av marknaden och den nyaste teknologin. Bolagets investeringsprogram är i överensstämmelse med målen för minskning av utsläppen och enligt bolaget är stadens kolneutralitetsmål för år 2035 bra och tydligt. I fråga om investeringar på längre sikt är det förnuftigt att Helen väntar och ser vilka teknologier som utvecklas till kommersiella produkter och hur detta sker och sedan fattar investeringsbesluten stegvis.

I sitt utlåtande konstaterar Helen Ab att produktionen av förnybar energi kräver mer utrymme än produktionen som grundar sig på fossila bränslen. I staden finns det i nuläget knappt med lokaler som har planlagts för produktion av bioenergi, och inga lokaler som planlagts för vindkraft. För att den energimängd som nu produceras med stenkolk ska kunna produceras med förnybar energi, behövs betydligt mera utrymme: åtta gånger mera för skogsflis, i storhetsklassen hundra gånger mera för vindkraft och hundratals gånger mera för solpaneler.

Å andra sidan är det enligt Helen Ab:s expertis nödvändigt att bevara Sundholmens kraftverk i energiproduktionsbruk för att trygga innerstadens värmeförsörjning, särskilt då verksamheten på Hanaholmens kraftverk i centrumområdet upphör. I Sundholmsområdet kan man i framtiden producera energi på många olika sätt också utan stenkolk och Helen Ab:s mål är att avstå från användningen av stenkolk på Sundholmen under 2030-talet.



Alla produktionsbeslut som Helen Ab tar ska tas med beaktande av värmeproduktionens leveranssäkerhet. Helen måste se till att man vid en ökning av den förnybara energin fortfarande kan erbjuda rimligt pris-satt energi under årets samtliga timmar. Det här förbereder sig bolaget på genom att öka värmeförvaringskapaciteten, men enligt bolagets uppfattning kommer man att under midvinterns köldperioder behöva energi producerad genom förbränning långt framöver.

Helen Ab:s hela energiproduktion, därmed även användningen av stenkolkol, hör till EU:s system för handel med utsläppsrätter. Styrningen som hänför sig till uppnåendet av utsläppsmålen i klimatavtalet från Paris kommer att i branscher som hör till utsläppshandeln genomföras med hjälp av en utsläppskvot som gäller hela EU-området. Utsläppshandelns styrningseffekter kommer att förstärkas. Utsläppen minskas genom en årlig minskning på 2,2 % (tidigare 1,74 %) av den totala mängden utsläppsrättigheter som beviljas och auktioneras ut till företag från och med år 2021. EU har precis kommit överens om att stärka utsläppshandelns styrande effekt genom att flytta överlopps utsläppsrättigheter från marknaden till en s.k. marknadsstabilitetsmekanism och annullera dem.

Finlands regering har utrett verkningarna av ett förbud mot användningen av stenkolkol för energiproduktion. Regeringen har för avsikt att ta upp ett lagförslag som förbjuder stenkolkol som energikälla för behandling i riksdagen under höstperioden. Enligt nuvarande uppgifter förbjuds förbränningen av stenkolkol på kraftverk i Finland i början av maj år 2029. Dessutom bereder regeringen ett stödpaket för energibolag som avstår från stenkolkol frivilligt redan år 2025. Den föreslagna storleken på stödpaketet är 90 miljoner euro.

Stadsstyrelsen anser att samtidigt med förbudet att använda kol ska också energianvändningen av torv förbjudas. Torv orsakar mer koldioxidutsläpp än kol och ett förbud mot bara kol kan i värsta fall leda till att kolkraftverk ersätts med torvkraftverk.

Enligt Helen Ab:s utlåtande innebär ett förbud mot användningen av stenkolkol för energibruk före år 2030 eller tidigare att ändringen av bränslet i Sundholmens samproduktionsverk sker snabbare än beräknat, vilket resulterar i betydligt större kostnader än om man avstår kontrollerat från stenkolkol. Med beaktande av det omfattande värmebehovet och därtill hörande behovet av topp effekt i Helsingforsområdet, de nu tillgängliga teknologiska alternativen och den långa genomförandetiden för de behövliga investeringarna, är avståendet från stenkolkol enligt det av regeringen aviserade tidsschemat mycket svårt och dyrt i Helsingfors. Avståendet leder antagligen till ett behov av flera nya biovärme-



verk och att finna platser för dem förutsätter att staden genomför utmanande lösningar i fråga om markanvändningen.

Kanslichefen beslutade 6.11.2017, 140 §, tillsätta en arbetsgrupp för utsläppsminskingsprogrammet, vars uppgift är att bereda ett åtgärdsprogram för genomförandet av utsläppsminskningarna enligt stadsstrategin 2017–2021.

Utsläppsminskingsarbetsgruppen lämnade ett förslag om åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035, i vilket föreslås de åtgärder med hjälp av vilka Helsingfors klimatmål kan uppnås. I programmet föreslås åtgärder som stadsorganisationen och/eller dess dotterbolag och samskommuner kan förverkliga i sin verksamhet. Via Helen Ab:s utvecklingsprogram förverkligas Helsingfors mål för utsläppsminskningar inom energiproduktionen.

Enligt arbetsgruppen förverkligar åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035, Helen Ab:s utvecklingsprogram och dess fortsättning tillsammans stadens utsläppsmål. Helen bereder fortsatta riktlinjer för utvecklingsprogrammet och målet är att avstå från användningen av stenkol under 2030-talet. Om staten förbjuder användningen av stenkol för energiproduktion före 2030 eller tidigare, betyder det att ändringen av bränslet i Sundholmens samproduktionsverk sker snabbare än beräknat och med större kostnader. Staten bör ersätta Helen Ab för dessa kostnader.

Slutligen konstaterar stadsstyrelsen att staden i sin strategi har förbundit sig till det ambitiösa utsläppsminskingsmålet som genomförs delvis med hjälp av Helen Ab:s utvecklingsprogram. Helen Ab förverkligar det utvecklingsprogram som staden i egenskap av ägare har beslutat om på ett företagsekonomiskt motiverat sätt. Stadsstyrelsen konstaterar att staden har förbundit sig att bli kolneutral fram till 2035 i stadsstrategin. Detta innebär att staden slutar använda stenkol i basvärmeproduktionen men utesluter inte användningen av stenkol i syfte att trygga leveranssäkerheten eller försörjningsberedskapen. Helen Ab:s mål stämmer också överens med framställningen från utsläppsminskingsarbetsgruppen. Ur stadens och Helen Ab:s perspektiv är det mycket utmanande att avstå från användningen av stenkol enligt ett snabbare tidsschema av orsaker som hänför sig till det begränsade antalet tomter som lämpar sig för energiproduktion, längden på kraftverksprojekten och biomassans logistik, tillgänglighet, pris och godtagbarhet.

Staden ska enligt det gällande koncerndirektivet avstå från självpåtagna ägarstyrningsåtgärder som försvagar Helen Ab:s ställning på den mycket konkurrerade energimarknaden och låta Helen Ab förverkliga sitt investeringsprogram, som är i enlighet med stadens ambitiösa ut-



16.05.2018

Ärende/18

släppsminskningsmål, stegvis och så att man alltid drar nytta av den bästa teknologin och beaktar de eventuella ändringar i lagstiftningen som påverkar förverkligandet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Atte Malmström, koncernstyrningschef, telefon: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Emma Karin aloite
- 2 Helen Oy:n lausunto

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 07.05.2018 § 283

HEL 2018-000644 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

07.05.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esteelliset: Daniel Sazonov, Wille Rydman

Kaupunginhallitus päätti käsitellä esityslistan asian 13 kokouksen 11. asiana.

Vastaehdotus:

Maria Ohisalo 1:

Korvataan toiseksi viimeisessä kappaleessa TEKSTI: "Helen Oy:n tavoitteena on kivihiilen käytöstä luopuminen Salmisaassa hallitusti 2030-luvulla. Tämä tavoite on linjassa kaupunkistrategian ja päästövähennystyöryhmän tekemän esityksen kanssa."



16.05.2018

Ärende/18

TEKSTILLÄ: "Kaupunki on kaupunkistrategiassa sitoutunut hiilineutraaliuteen vuoteen 2035 mennessä. Tämä tarkoittaa kivihiilen käytöstä luopumista peruslämmöntuotannossa, mutta ei poissulje kivihiilen käyttöä toimitusvarmuuden tai huoltovarmuuden turvaamiseksi. Helenin tavoite on yhteensopiva myös päästövähennystyöryhmän tekemän esityksen kanssa"

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Vastaehdotus:
Maria Ohisalo 2:

LISÄYS, uusi kappale hiilikieltoa (sivu 3, kpl 2) koskevan kappaleen jälkeen:

"Kaupunginhallitus katsoo, että hiilikiellon kanssa samaan aikaan tulisi kieltää myös turpeen energiakäyttö. Turve on hiiltä pahempi hiilidioksidipäästöjen aiheuttaja ja pelkän hiilen kieltäminen voi pahimmillaan johtaa hiilivoimaloiden korvaamiseen turpeenpoltolla."

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Maria Ohisalon vastaehdotusten mukaisesti muutetun ehdotuksen.

23.04.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi